

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pkf.II.20.149/2025/3. szám

A Debreceni Ítéltábla a Hegedűs & Hegedűs Ügyvédi Iroda (cím, eljáró: Dr. Hegedűs Péter ügyvéd) által képviselt I.r. neve (cím) I. rendű, II.r. neve (cím) II. rendű, III.r. neve (cím) III. rendű, IV.r. neve (cím) IV. rendű, V.r. neve (cím) V. rendű, VI.r. neve (cím) VI. rendű, VII.r. neve (cím) VII. rendű, VIII.r. neve (cím) VIII. rendű, IX. r. neve (cím) IX. rendű, X.r. neve (cím) X. rendű, XI.r. neve (cím) XI. rendű, XII.r. neve (cím) XII. rendű, XIII.r. neve (cím) XIII. rendű, XIV.r. neve (cím) XIV. rendű, XV.r. neve (cím) XV. rendű, XVI.r. neve (cím) XVI. rendű, XVII.r. neve (cím) XVII. rendű, XVIII.r. neve (cím) XVIII. rendű, XIX.r. neve (cím) XIX. rendű, XX.r. neve (cím) XX. rendű, XXI.r. neve (cím) XXI. rendű, XXII.r. neve (cím) XXII. rendű, XXIII.r. neve (cím) XXIII. rendű, XXIV.r. neve (cím) XXIV. rendű, XXV.r. neve (cím) XXV. rendű, XXVI.r. neve (cím) XXVI. rendű, XXVII.r. neve (cím) XXVII. rendű, XXVIII.r. neve (cím) XXVIII. rendű, XXIX.r. neve (cím) XXIX. rendű, XXX.r. neve (cím) XXX. rendű, XXXI.r. neve (cím) XXXI. rendű, XXXII.r. neve (cím) XXXII. rendű, XXXIII.r. neve (cím) XXXIII. rendű, XXXIV.r. neve (cím) XXXIV. rendű, XXXV.r. neve (cím) XXXV. rendű, XXXVI.r. neve (cím) XXXVI. rendű, XXXVII.r. neve (cím) XXXVII. rendű, XXXVIII.r. neve (cím) XXXVIII. rendű, XXXIX.r. neve (cím) XXXIX. rendű, XL.r. neve (cím) XL. rendű, XLI.r. neve (cím) XLI. rendű, XLII.r. neve (cím) XLII. rendű, XLIII.r. neve (cím) XLIII. rendű, XLIV.r. neve (cím) XLIV. rendű, XLV.r. neve (cím) XLV. rendű, XLVI.r. neve (cím) XLVI. rendű, XLVII.r. neve (cím) XLVII. rendű, XLVIII.r. neve (cím) XLVIII. rendű, XLIX.r. neve (cím) XLIX. rendű, L.r. neve (cím) L. rendű, LI.r. neve (cím) LI. rendű, LII.r. neve (cím) LII. rendű, LIII.r. neve (cím) LIII. rendű, LIV.r. neve (cím) LIV. rendű, LV.r. neve (cím) LV. rendű, LVI.r. neve (cím) LVI. rendű, LVII.r. neve (cím) LVII. rendű, LVIII.r. neve (cím) LVIII. rendű, LIX.r. neve (cím) LIX. rendű, LX.r. neve (cím) LX. rendű, LXI.r. neve (cím) LXI. rendű és LXII.r. neve (cím) LXII. rendű kérelmezőnek – a dr. bírósági titkár által képviselt Fővárosi Törvényszék (cím) kérelmezett ellen vagyoni elégtétel megfizetésére irányuló nemperes eljárásban a Debreceni Törvényszék 13.Pk.21.198/2024/10. számú végzése ellen a kérelmezők által 11. és a kérelmezett által 12. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

végzést:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részében részben megváltoztatja: a kérelmezett marasztalását az I.-LVI. és az LVIII.-LX. rendű kérelmezők javára személyenként 975 200 (kilencszázhetvenötezer-kétszáz) forint vagyoni elégtételre és 30 962 (harmincezer-kilencszázhatvankét) forint elsőfokú költségre felemeli; az LVII. LXI., LXII. rendű kérelmezők javára személyenként 386 400 (háromszáznyolcvan-hatezer-négyszáz) forint vagyoni elégtételre és 12 277 (tizenkétezer-kétszázhetvenhét) forint elsőfokú költségre leszállítja. A Magyar Állam javára az I.-LVI. és az LVIII.-LX. rendű kérelmezők által megtérítendő elsőfokú eljárási illeték összegét személyenként 552 (ötszázötvenkét) forintba leszállítja, az LVII. LXI., LXII. rendű kérelmezők által megtérítendő elsőfokú eljárási illeték összegét személyenként 35 880 (harmincezer-nyolcszáznyolcvan) forintba felemeli; az állam terhén maradó elsőfokú eljárási illeték összegét 1 690 776 (egymillió-hatszázkilencven-ezer-hétszázhetvenhat) forintban állapítja meg. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyja.

Kötelezi a kérelmezettet, hogy fizessen meg 15 (tizenöt) napon belül az I.-LVI. és az LVIII.-LX. rendű kérelmezők javára személyenként 1 597 (egyezer-ötszázkilencvenhét) forint másodfokú költséget.

Kötelezi az LVII. LXI., LXII. rendű kérelmezőt, hogy fizessenek meg a Magyar Államnak személyenként 24 328 (huszonnégyezer-háromszázhuszonnyolc) forint fellebbezési illetéket; megállapítja, hogy a további 483 696 (négy száznyolcvanháromezer-hatszázkilencvenhat) forint fellebbezési illeték az állam terhére marad.

A kérelmezőknek az elsőfokú eljárási illetéket és a fellebbezési illetéket az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlája javára legkésőbb a végzés meghozatala keltétől számított 60 (hatvan) napon belül kell megfizetni. Az illeték megfizetése során a Debreceni Ítéltábla megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni.

Ez ellen a végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A tényállás

[1] Az I.-XLIV., a XLVI.-LI, az LIII.-LVI., az LVIII.-LX. rendű kérelmezők, továbbá a XLV. rendű kérelmező jogelődje, az LII. rendű kérelmező jogelődje, az LVII., LXI. és LXII. rendű kérelmezők jogelődje mint felperesek, valamint a gazdasági társaság mint alperes között kártérítés megfizetése tárgyában 2017. december 22. napján indult a kérelmezett előtt eredetileg P.24.800/2017. számon elsőfokon eljárás.

[2] A per folyamatban léte alatt az LII. rendű kérelmező jogelődje, a perben LXII. rendű felperes, 'jogelőd1 neve' 2021. április 17-én hunyt el, a hagyatékátadó végzés 2021. december 2-án kelt; a XLV. rendű kérelmező jogelődje, a perben LII. rendű felperes, 'jogelőd2 neve' 2021. június 27-én hunyt el, a hagyatékátadó végzés 2022. augusztus 22-én kelt; míg az LVII. LXI., LXII. rendű kérelmezők jogelődje, a perben LXVII. rendű felperes, 'jogelőd3 neve' 2020. november 9-én hunyt el, a hagyatékátadó végzés 2021. június 2-án kelt. A felperesek jogi képviselője a haláleseteket – ezen túl a per LXXI. rendű felperese, 'jogelőd4 neve' 2023. július 3-i elhunytával együtt – a 2023. november 21-én érkezett perbelépés iránti kérelmekkel jelentette be. A bíróság a 2023. november 22-én megtartott tárgyalást 2023. december 20-ára elhalasztotta, majd a 2023. november 28-i végzésével elrendelt és 2023. december 7-én teljesített hiánypótlását követően a 2023. december 20-i tárgyalást 2024. március 6. napjára halasztotta el. Ezután a 2023. december 21-i végzésével állapította meg az eljárás a jogelődök tekintetében félbeszakadását és a 2024. január 30-i végzésével engedélyezte a jogutódok perbelépését.

[3] A kérelmezett a hatályon kívül helyezést követően folytatódó eljárásban az elsőfokú ítéletet 2024. március 27-én hozta meg. A per másodfokon a Fővárosi Ítéltáblán folytatódott, majd kijelölés folytán a Szegedi Ítéltábla előtt van folyamatban.

A kérelem és az ellenirat

[4] A kérelmezők az eljárás elhúzódása miatt a per 2017. december 20. és 2024. szeptember 15. napja közötti 2461 napjára kérték a kérelmezettet személyenként 984 400 forint vagyoni elégtétel megfizetésére kötelezni. A kérelmet a későbbiekben annyiban módosították, hogy a kezdő időpontot 2017. december 22. napjában megjelölve, a figyelembe vehető időtartamot 2459 napban meghatározva, a vagyoni elégtétel összegét személyenként 983 600 forintra szállították le.

[5] A kérelmezett az elleniratában a XLV., LII., LVII., LXI. és LXII. rendű kérelmezők vonatkozásában a kérelem elutasítását, az I.-XLIV., a XLVI.-LI., az LIII.-LVI. és az LVIII.-LX. rendű kérelmezők vonatkozásában kérelmezőként elsődlegesen 150 800

forintot meghaladó részben, másodlagosan 880 800 forintot meghaladó részben a kérelem elutasítását kérte. A per számított időtartamából levonni kérte – többek között – a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi CXIV. törvény (a továbbiakban: Pevtv.) 15. §-ának (3) bekezdése szerint – *a kérelmezők érdekkörében felmerült okból* – a jogutódlás késedelmes bejelentése folytán történt tárgyalás halasztás okán a 2023. november 22. és 2024. március 6. közötti 105 nap időtartamot. Előadta, hogy ugyancsak a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján a hagyatékátadó végzés és a jogutódlás tényének bejelentése közötti időszakokat, azaz az LII. rendű kérelmezőt érintően a 2021. december 2. és 2023. november 21. közötti 948 napot; a XLV. rendű kérelmezőt érintően a 2022. augusztus 22. és 2023. november 21. közötti 456 napot; az LVII., LXI. és LXII. rendű kérelmezőket érintően a 2021. június 2. és 2023. november 21. közötti 918 napot nem lehet a vagyoni elégtétel alapjaként figyelembe venni.

Az elsőfokú végzés

[6] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott végzésével kötelezte a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezőnek 15 napon belül személyenként 964 000 forint vagyoni elégtételt és 24 118 forint elsőfokú költséget. A kérelmezőket személyenként az államnak 612 forint megfizetésére kötelezte, míg megállapította, hogy 1 793 040 forint eljárási illeték az állam terhén marad.

[7] Részben hagyta figyelmen kívül a levonni kért, 2023. november 22. és 2024. március 6. közötti 105 nap időtartamot. A kérelmezők valóban késedelmesen jelentették be az alapperben elhunyt felperesek elhalálozásának a tényét, illetve azt, hogy a jogutódjaik perbe kívánnak lépni, részben ezért vált szükségessé a 2023. november 22-re kitűzött tárgyalás elhalasztása, részben pedig azért, mert a bejelentést tartalmazó beadvány is a tárgyalást megelőzően egy nappal érkezett meg a kérelmezetthez. Erre tekintettel a 2023. november 22. és 2023. december 20. között eltelt 28 nap az eljárás figyelembe vehető időtartamába nem számít bele, mivel ebben az időszakban az alapper a kérelmezők érdekkörében felmerült elhárítható ok miatt sürgősen telt el. Ezt meghaladóan azonban, figyelemmel arra, hogy a kérelmezők a jogutódlások bejelentésével összefüggésben felmerült hiányosságokra tekintettel a kérelmezett által kiadott hiánypótlásra felhívó végzésben foglaltaknak 2023. december 7-én eleget tettek, a szükséges okiratokat csatolták, így nem volt az megállapítható a peradatok alapján, hogy a 2023. december 20-i tárgyalás a kérelmezők érdekkörében felmerült okból került volna elhalasztásra, így a 2023. december 20. és 2024. március 16. közötti időtartam az eljárás figyelembe vehető időtartamába ugyanakkor beleszámít.

[8] Nem vonta le azonban az LII. rendű kérelmezőt érintően a 2021. december 2. és 2023. november 21. közötti 948 napot; a XLV. rendű kérelmezőt érintően a 2022. augusztus 22. és 2023. november 21. közötti 456 napot; az LVII., LXI. és LXII. rendű kérelmezőket érintően a 2021. június 2. és 2023. november 21. közötti 918 napot. Kiemelte: a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdésében foglalt kimentési ok konjunktív feltételeket rögzít. A hivatkozott időszakokban az alapper egyértelműen előre haladt, a bizonyítás folyt. Így erre az időszakra esik például az alapeljárásnak a másodfokú bíróság előtt a hatályon kívül helyező végzésével zárult első másodfokú szakasza, valamint a megismételt eljárás jelentős része is, amely alatt az alapper folyamatban volt. A jogutódlásokkal összefüggésben a hagyatékátadó végzés és a perbelépés bejelentése között eltelt időszak vonatkozásában nem volt az megállapítható, hogy a kérelmezők részére felróható késedelmes bejelentés önmagában az eljárás előrehaladását akadályozta, illetve sürgősen telt el időszakot eredményezett volna.

[9] Az elsőfokú bíróság a 2459 nap számított időtartamból összesen 49 napot tartott levonhatónak, és ennek alapján 2410 nap után a kérelmezők részére személyenként 964 100 forint vagyoni elégtételt ítélt meg, ezt meghaladóan a kérelmeket elutasította.

[10] Megállapította, hogy a kérelmezők 98%-ban, a kérelmezett pedig 2%-ban lett pernyertes, ezért a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. §-ának (2) bekezdése, valamint a 102. §-ának (1) és (6) bekezdései alapján ennek figyelembevételével döntött a felek által felszámított elsőfokú perköltség és a feljegyzett elsőfokú illeték viseléséről.

A fellebbezések és a fellebbezésre tett észrevétel

[11] Az elsőfokú végzés ellen mind a kérelmezők, mind a kérelmezett fellebbezést terjesztettek elő.

[12] A kérelmezők a fellebbezésükben kérték az elsőfokú végzés részben megváltoztatását és elsődlegesen valamennyi kérelmezőt érintően, másodlagosan az I.-XLIV., a XLVI-LI, az LIII.-LVI., az LVIII.-LX. rendű kérelmezőket érintően személyenként a vagyoni elégtétel összegének 975 200 forintra, az elsőfokú költség összegének – az elsőfokú bíróság számításával szemben az általános forgalmi adó összegét is tartalmazó – 30 962 forintra felemelését.

[13] Nem értettek egyet azzal, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a 2023. november 22. és 2023. december 20. között eltelt 28 nap időtartamot. Álláspontjuk szerint a peranyagból megállapítható, hogy az időtartam nem szükségtelenül telt el, az eljárás a jogutódlás bejelentésétől függetlenül előre haladt. A per I. rendű alperese 2023. november 10-én előkészítő iratot terjesztett elő, amelyre a per felperesei 2023. november 20-án észrevételt adtak elő. A beadványok tartalmából kitűnik, hogy azok nemcsak a jogutódlásokra vonatkoztak, a jogutódlással nem érintett részben a felperesek perbeli legitimációját érintették. Ezen túl a 2023. november 22-i tárgyalás elhalasztására azért (is) került sor, hogy a per alperesei 15 napon belül a felperesek beadványaira észrevételeket tehessenek. Másodlagosan arra hívták fel a figyelmet, hogy mindezek el nem fogadása esetén is megállapítható, hogy a késedelem csak a XLV. rendű kérelmező, az LII. rendű kérelmező, valamint az LVII., a LXI. és a LXII. rendű kérelmezők vonatkozásában értelmezendő, hiszen csak az ő jogelődjek halála miatt kerülhetett sor a jogutódlás megállapítására, a további kérelmezők esetében ekkor sincs indoka a levonásnak. A felek a perben még alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 53. §-ának (1) bekezdése szerint célszerű pertársak voltak, cselekményeik a többiekre nem hathattak ki, ezért fel sem merülhetett a jogutódlással nem érintett kérelmezők esetében a vagyoni elégtétel alapját képező időtartam csökkentése.

[14] A kérelmezett a fellebbezésében kérte az elsőfokú végzés megváltoztatását akként, hogy az ítéltábla a XLV. rendű kérelmezőt érintően a vagyoni elégtétel iránti kérelmet 781 600 forint összegben felüli részében; az LII. rendű kérelmező, valamint az LVII., a LXI és a LXII. rendű kérelmezők vonatkozásában egészében utasítsa el.

[15] Nem értett egyet azzal, hogy az elsőfokú bíróság nem vonta az LII. rendű kérelmezőt érintően a 2021. december 2. és 2023. november 21. közötti 948 napot; a XLV. rendű kérelmezőt érintően a 2022. augusztus 22. és 2023. november 21. közötti 456 napot; az LVII., LXI. és LXII. rendű kérelmezőket érintően a 2021. június 2. és 2023. november 21. közötti 918 napot. Felhívta: az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy a jogutódlások bejelentésére ugyan jelentős késedelemmel került sor minden esetben, de az eljárást ez nem akadályozta, mert az eljárás folyamatban volt, csupán általánosságban és csak a többi peres fél vonatkozásában helyes. Az elsőfokú bíróság elmulasztotta figyelembe venni, hogy a per ezalatt az idő alatt kizárólag a többi – az adott félbeszakadással és jogutódlással nem érintett – fél között folyhatott, mivel a per részleges félbeszakadására tekintettel az 1952. évi Pp. 111. §-ának (1) bekezdése alapján a per nem volt folyamatban az elhunyt jogelődök tekintetében. A félbeszakadás idejének beszámítása nem feleltethető meg a jogalkotó szándékának, amely a peres eljárás elhúzódásával – és nem annak félbeszakadásával – szembeni hatékony

jogorvoslatként, valamint annak kompenzációjaként hozta létre a vagyoni elégtétel jogintézményét. Az ezzel ellentétes jogszabály-értelmezés nem felel meg az Alaptörvény 28. cikkének, amely alapján azt kell feltételezni, hogy a jogszabály a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgál. Akkor járt volna el helyesen az elsőfokú bíróság, ha a jogutódlások vonatkozásában levonásba helyezte volna azon időtartamokat, amelyek az eljárás a kérelmezők jogelődjének halála miatti félbeszakadásától a jogutódlások késedelmes bejelentéséig tartottak, különös tekintettel arra, hogy a jogutódlás megállapításáig az eljárásban sem a jogelődök, sem a jogutódok nem vettek részt.

[16] Mindezen felül azt is felhívta, hogy az elsőfokú bíróság a hagyatékátadó végzés tartalmával ellentétesen rendelkezett arról, mely szerint a LVII., LXI., LXII. rendű kérelmezők igénye a teljes eljárás vonatkozásában – részben jogutódként – mindhármuknak a teljes eljárásra, azaz a jogelődjük után háromszorosan is érvényesíthető. Ezek a kérelmezők azonban az örökhagyó 1/3-1/3-1/3-ad arányú örökösei, így a jogelődjük után annak haláláig csupán fejenként 1/3-ad arányban, míg a perbelépésüktől számítva saját jogukon az eljárás hátralevő részére érvényesíthettek igényt.

[17] A kérelmezők a kérelmezett által előterjesztett fellebbezésre tett észrevételükben az elsőfokú végzés a kérelmezetti fellebbezéssel érintett részében a helyes indokai alapján való helyben-hagyását kérték. Hangsúlyozták, hogy a jogutódlások késedelmes bejelentése semmilyen hátrányos hatással nem volt a perre, az eljárási cselekmények megvalósultak. Nincs az 1952. évi Pp. rendelkezései között olyan, amely a fél tényleges halála és az ezzel kapcsolatos, a félbeszakadást megállapító határozat közötti időszakban lezajlott eljárási cselekmények megismétlését írná elő. Sőt, az a körülmény, hogy egyes kérelmezők nem jelentették be jogelődjük elhalálozását, még gyorsította is az eljárás lefolyását, mert nem kellett minden egyes elhalálozás esetén a hagyatéki eljárás időtartamára a teljes per félbeszakadását megállapítani. A késedelmes bejelentések egyébként menthető okból történtek, mivel a jogutódok nem tudtak arról, hogy jogelődjük felperes volt-e a perben, a felperesi jogi képviselő pedig a felperesek nagy száma miatt nem tudhatott időben az elhalálozásokról. Felhívták azt is, hogy a perrendi szabályok nem ismerik a részleges jogutódlást, az 1952. évi Pp. 62. §-ának (3) bekezdése szerint a jogutód a jogelődjének a helyébe lép, az addig végzett perbeli cselekmények és bírói határozatok vele szemben is hatályosak, ezért nincs annak jelentősége, hogy meddig vett részt a jogelőd az eljárásban és mikortól a jogutód.

[18] A kérelmezett a kérelmezők által előterjesztett fellebbezésre nem tett észrevételt.

A másodfokú bíróság döntése

[19] Az ítéltábla fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú végzésnek az I-XLIV. rendű, a XLVI-LI. rendű, az LIII-LVI. rendű, az LVIII- LX. rendű kérelmezők javára személyenként 964 000 forint vagyoni elégtételben és 24 118 forint elsőfokú költségben, a XLV. rendű kérelmező javára 781 600 forint vagyoni elégtételben marasztaló; valamint a kérelmet a személyenként 975 200 forint vagyoni elégtételt és 30 962 forint elsőfokú költséget meghaladóan elutasító részét, míg a fellebbezéseket részben találta alaposnak a következők szerint:

[20] Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita eldöntéséhez szükséges mértékben teljeskörűen feltárta és azt helytállóan állapította meg. A jogszabályi rendelkezéseket megfelelően idézte és a jogvita elbírálásához azokat nagyrészt helyesen is alkalmazta. A Pp. – a nemperes eljárás sajátosságai mellett alkalmazandó – 346. §-ának (4) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségének mindenben eleget tett.

[21] A vagyoni elégtétel összegének meghatározása során mind a kérelmezők, mind a kérelmezett fellebbezései tekintetében annak a megítélésével kellett döntést hozni, hogy mennyiben ad alapot a számított időtartamból levonásra, hogy az LII. rendű kérelmező, a XLV. rendű kérelmező, valamint – együttesen – az LVII. LXI., LXII. rendű kérelmezők jogelődjei elhunytát, majd a hagyatékátadó végzés keltét követő hosszabb időben, csak 2023. november 21-én jelentették be a perbelépés iránti kérelmüket előterjesztő jogutódok, amely folytán a bíróság 2023. december 21-én az eljárás részleges félbeszakadásáról, majd 2024. január 30-án a jogutódok perbelépésének engedélyezéséről döntött.

[22] Következtes abban a bírói gyakorlat, hogy a perben résztvevő jogutód érvényesítheti a perbeli jogelődjét az észszerű határidő túllépése folytán arányosan megillető vagyoni elégtételt is, azaz a vagyoni elégtételt érintően van helye jogutódlásnak – függetlenül attól, hogy a jogutódlás halál vagy élők közötti jogügylet miatt történt. E tekintetben a perrendtartás szerinti eljárási jogutódlásnak van jelentősége. Az 1952. évi Pp. 62. §-ának (3) bekezdése és a jelenleg hatályos Pp. 48. §-ának (5) bekezdése szerint is a perrendtartás a jogutódot eljárásjogi szempontból úgy tekinti, mintha kezdettől fogva ő járt volna el a perben, a jogutódlással a perben a teljes körű jogfolytonosságot kívánja biztosítani. Ebből azonban az is következik, hogy a jogfolytonosnak minősülő jogutódot megilleti a vagyoni elégtétel iránti követelés. Ennek érvényesítésére tehát nem anyagi jogi jogutódlás miatt jogosult, hanem azért, mert az eljárásjogi, teljes körű jogutódlás folytán úgy kell tekinteni, mintha az eljárásban mindvégig maga a kérelmező vett volna részt. (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.032/2023/2. – közzétéve: BDT2023. 4700, Pkf.II.20.289/2023/2.) Ez alóli kivétel, hogy ha a jogutód nem lép a jogelőd helyébe, mert azt a perből nem bocsátják el, így nem következik be teljes alanycsere, úgy a jogutód csak a perbelépésétől jogosult vagyoni elégtételre. (Debreceni Ítéltábla Pkf.I.20.101/2024/2.)

[23] Ez a következtetés nem is volt vitatott a felek részéről, azonban részben eltérően ítélték meg a jogelődök halála bejelentésének, a félbeszakadásnak és a perbelépések engedélyezése miatti időmúlásoknak a vagyoni elégtétel alapját képező időtartamokra kihatását.

[24] A jogutódlás az előzőekben felhívott jogfolytonosságából az következik, hogy a jogelőd vagyoni elégtételhez való jogának megszűnése és a jogutód vagyoni elégtételhez való jogának egyidejű keletkezése okán annak nincs jelentősége, hogy a jogelőd halála, a hagyatékátadó végzés, a halál bejelentése, a félbeszakadás megállapítása és a perbelépés engedélyezése között milyen időtartam telt el, hiszen úgy kell tekinteni, mintha a jogutód már a kezdettől fogva folyamatosan a perben részt vett volna. Ezért a kérelmezett azon hivatkozása, hogy a félbe-szakadás idejének beszámítása nem feleltethető meg a jogalkotó szándékának, nem támasztható alá. A Pevtv. megalkotásával a jogalkotó egy olyan szabályozási modellt kívánt bevezetni, ahol rögzíti azt az időtartamot, amelynek meghaladása esetén a fél az eljárások észszerű időn belüli befejezéséhez való joga sérelme folytán vagyoni kompenzációra jogosult, amely összegét csak a saját felróható közrehatása csökkentheti – akár azért, mert ő okozta egyes eljárási szakaszok elhúzódását vagy azért, mert nem élt az elhúzódás megakadályozására alkalmas törvényes jogorvoslati eszközökkel. (Ekként: Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.345/2022/2. – közzétéve: BDT2023. 4600, Pkf.II.20.458/2022/4. – közzétéve: BDT2023. 4621, Pkf.II.20.003/2023/2. – közzétéve: BDT2023. 4620, Pkf.II.20.032/2023/2. – közzétéve: BDT2023. 4700, Pkf.I.20.031/2025/2.) Ennek az értelmezésnek felel meg, hogy az eljárás félbeszakadása, mint a bíróság és a felek érdekkörén kívüli elháríthatatlan ok, önmagában a vagyoni elégtételre jogosító időtartamból levonásra alapot nem teremt. (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.446/2024/2.) Ezzel szemben a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése, az elsőfokú bíróság által is helytállóan felhívottak szerint több konjunktív feltétel esetén teszi lehetővé az adott időtartam levonását az eljárás számított

időtartamából. Ezen rendelkezés alapján általánosan azt kell vizsgálni, hogy a bírósági eljárásban félnek minősülő kérelmező eljárási cselekménye, illetve mulasztása mennyiben járult hozzá az eljárás elhúzódásához. Az adott időszak figyelembevétele csak akkor mellőzhető, ha az a kérelmező érdekkörében merült fel; az eljárás előrehaladását nem szolgálta; az a kérelmező által elhárítható lett volna és szükségtelenül telt el. Mindebből az következik, hogy a kérelmezettnek nem elég csupán arra hivatkoznia, hogy a kérelmező mulasztást követett el, hanem azt is igazolnia kell, hogy e mulasztás szükségtelenül növelte az időtartamot.

[25] Az előző jogszabályi követelményrendszerből következően pedig helyesen foglalt állást úgy az elsőfokú bíróság, hogy az LVII. rendű kérelmezőt érintően a 2021. december 2. és 2023. november 21. közötti 948 nap; a XLV. rendű kérelmezőt érintően a 2022. augusztus 22. és 2023. november 21. közötti 456 nap; az LVII., LXI. és LXII. rendű kérelmezőket érintően a 2021. június 2. és 2023. november 21. közötti 918 nap levonásának a hagyatékátadó végzéshez képest a haláleset késedelmes bejelentése okán azért nem volt helye, mert az az eljárás folytatását semmiben nem hátráltatta: a bíróság folyamatosan eljárási cselekményeket folytatott, nincs olyan peradat, amely szerint bármilyen időmúlást okozott volna, hogy a bíróság a jogelődök halálainak késedelmes bejelentése folytán egyes cselekményeket csak késedelmesen tudott volna elvégezni. Ellenkezőleg: a rendelkezésre álló adatokból arra lehet következtetni, hogy a bíróság nem is végzett ezekben az időszakokban olyan eljárási cselekményeket, amelyek kifejezetten az elhunyt jogelődök közreműködését igényelték volna, az eljárás folytatása semmiben nem nehezedett el. Az a kérelmezetti hivatkozás, hogy a per ezalatt kizárólag a többi, az adott félbeszakadással és jogutódlással nem érintett felek vonatkozásában zajlott és nem volt folyamatban az elhunyt jogelődök tekintetében, ezért nem bírt jelentőséggel, mert a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése a kérelmező érdekkörében bekövetkező okból csak a szükségtelen időmúlásokra tekintettel engedi a levonást és nem azért, mert egy adott időszakban objektív okokból egyébként sem lehetett egyes felek vonatkozásában eljárási cselekményeket folytatni. Másképpen: az észszerű idő követelményének a betartása mindig egy adott per időtartamára vonatkozik, amely független a felek számától, többes perlés esetében a pertársaság típusától. Ezért ugyanaz a következménye annak, ha egyes pertársak vonatkozásában a bíróság külön eljárási cselekményeket nem tart szükségesnek végezni vagy ha egyébként objektív okból nem is végezhetne – ha egyébként a perben folyamatosak az eljárási cselekmények. Az előző szabályozási modellből következően nem lehet egyes felekre vonatkozó észszerű idő követelményét kiemelni, hanem azt az egész perre kell vonatkoztatni.

[26] Nem értett viszont egyet az ítéltábla az elsőfokú bíróság döntésével annyiban, hogy figyelmen kívül hagyta a 2023. november 22. és 2023. december 20. között eltelt 28 nap időtartamot. Mindenben osztotta a kérelmezők fellebbezését, mely szerint a 2023. november 22-i tárgyalás elhalasztására nem csupán azért került sor, mert a tárgyalást megelőzően jelentették be a jog-elődök a perbelépés iránti kérelmüket, hanem egyéb, ettől független, a felperesek legitimációjának vitatásából eredő nyilatkozattételre felhívás okán is. Márpedig a kérelmező érdekkörében jelentkező mulasztás még nem ad alapot az időtartam levonására, csak akkor, ha kizárólag emiatt – és nem egyébként más miatt is – telt el az idő szükségtelenül. (Ezt a következtetést fogadta el a Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.264/2024/3. és Pkf.II.20.299/2024/2. számú végzése is.) Ezért az ítéltábla mellőzte ennek az időszaknak a számított időtartamból levonását.

[27] Abban viszont osztotta a kérelmezett fellebbezését az ítéltábla, hogy téves volt az elsőfokú bíróság azon számítása, amely a vagyoni elégtételt az LVII. LXI., LXII. rendű kérelmezők javára a per teljes időtartamára a többi kérelmezővel azonos összegben jelölte meg. Az LVII. LXI., LXII. rendű kérelmezők jogelődje, a perben LXVII. rendű

felperes, 'jogelőd3 neve' volt, aki elhunytának hiányában napi 400 forint vagyoni elégtételre és nem napi 3X400 forint vagyoni elégtételre vált jogosulttá. Az LVII. LXI., LXII. rendű kérelmezők észszerű időn belüli befejezéshez való joga személyükben csak akkortól érvényesülhetett, amíg félként a perben részt vehettek, azt megelőzően csak a jogelődjük perbeli részvétele okán lettek jogosultak vagyoni elégtételre. Az a jogkövetkezmény, hogy az eljárásjogi jogutódlás folytán úgy kellett tekinteni, mintha az eljárásban mindvégig részt vettek volna, nem eredményezheti azt, hogy több vagyoni elégtételre lennének jogosultak, mint amely jogelődjüket összesen megillette volna. Ezért perbelépésük 2024. január 30-i engedélyezéséig őket a vagyoni elégtétel jogelődjükre jutó egyharmadára tarthatnak igényt, ezért a figyelembe vehető 2438 napból 2208 napra a napi 400 forint vagyoni elégtétel hármójukat összesen illeti meg, azaz egy főre összesen részükre 294 400 forint jár, míg az ezt követő 230 napra már személyenként a napi 400 forint összeg egészére, azaz 92 000 forint vagyoni elégtételre jogosultak.

[28] A kérelmezők részére megítélt vagyoni elégtétel összege tehát annyiban változik, hogy az ítéltábla által levonásba nem helyezett 2023. november 22. és 2023. december 20. közötti 28 napra járó 11 200 forint összeggel, személyenként 975 200 forintra emelkedik a megítélt vagyoni elégtétel összege, kivéve az LVII. LXI., LXII. rendű kérelmezők vonatkozásában, akiket ez az összeg 2024. január 30. előtt csak egyharmad részében, ezt követően egészében illet meg, így a részükre járó vagyoni elégtétel összege személyenként összesen 386 400 forint.

[29] Az elsőfokú végzés megváltoztatása folytán módosul a pernyertesség aránya: az egyes kérelmekhez viszonyítva az I.-LVI. és az LVIII.-LX. rendű kérelmezők 99 %-ban, míg az LVII. LXI., LXII. rendű kérelmezők 39,25 %-ban pernyertesek. Ebből következően – az elsőfokú bíróság egyébként helyes számítása alapján – a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése és 102. §-ának (1) bekezdése szerint megfelelően módosul az egyes kérelmezők javára megítélhető elsőfokú költség, valamint a kérelmezők által megfizetendő és a kérelmezett személyes illeték-mentessége folytán az állam terhén maradó eljárási illeték összege annyiban, hogy annak összege az általános forgalmi adóval növelt.

[30] Mindezekre tekintettel az ítéltábla a Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 383. §-ának (2) bekezdése értelmében az elsőfokú bíróság végzésének nem fellebbezett részét nem érintve, a fellebbezett részében az előzőek szerint részben megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta.

[31] A másodfokú eljárásban a kérelmezők személyenként 11 200 forint, összesen 694 000 forint összegű fellebbezése az I.-LVI. és az LVIII.-LX. rendű kérelmezőket érintően egészében eredményes, az LVII. LXI., LXII. rendű kérelmezőket érintően egészében eredménytelen; a kérelmezett a XLV. rendű kérelmezőt érintően 183 000 forint összegben, az LII., LVII., LXI. és LXII. rendű kérelmezőket érintően személyenként 964 000 forint, utóbbiak összesen 3 856 000 forint összegben előterjesztett fellebbezése az I.-LVI. és az LVIII.-LX. rendű kérelmezőket érintően egészében eredménytelen, az LVII. LXI., LXII. rendű kérelmezőket érintően személyenként 577 600 forint részében eredményes. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. §-ának (1) bekezdése és 47. §-ának (1) bekezdése szerint meghatározott – figyelembe véve a kérelmezők fellebbezése, valamint a kérelmezett a XLV. rendű kérelmezőt érintő fellebbezése esetében a minimális, személyenként 7 000 forint illetéket – összesen 556 680 forint fellebbezési illetékből a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése és 102. §-ának (6) bekezdése alapján kötelezte az ítéltábla a fellebbezések eredményességéhez igazodóan az LVII. LXI., LXII. rendű kérelmezőket személyenként 24 328 forint fellebbezési illeték megfizetésére, míg a további 483 696 forint összegű rész az állam terhén marad.

[32] A másodfokú eljárásban a kérelmezők érvényesítették a fellebbezés időpontjára tekintettel helyesen a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024 (XII.9.) IM rendelet (Ükr.) 3. §-a (1) bekezdésének a) pontja, (3) és (4) bekezdése alapján meghatározott ügyvédi munkadíjból álló költségeiket, míg a kérelmezett a másodfokú eljárásban sem számított fel költséget. A Pp. 83. §-ának (1) bekezdése alapján a kérelmezők az összesen 2 967 000 forint értékben eredményre vezetett fellebbezés alapján voltak jogosultak az általános forgalmi adó összegét is tartalmazó másodfokú költségre, amelyet az ítéltábla a másodfokú eljárásban pervesztesnek tekintett LVII. LXI., LXII. rendű kérelmezőket kivéve a további kérelmezők között egyenlő arányban osztotta meg.

Debrecen, 2025. május 5.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, előadó, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró